

РОЛЬ СКОРОЧЕНЬ В АНГЛОМОВНИХ НАУКОВИХ ТЕКСТАХ

Мова науки постійно змінюється, наповнюючись новими поняттями, які з часом перетворюються на терміни. У межах наукового або професійного спілкування інколи відбувається скорочення слів або словосполучень, які часто використовуються, задля прискорення процесу передачі інформації. Такі короткі, зручні у практичному використанні, функціонально самостійні лексичні одиниці є зрозумілими для комунікантів і сприяють економії лексичних засобів і більш легкому сприйманню інформації. Це і є причиною появи скорочень в англомовних наукових текстах.

Багато науковців присвятили свої праці вивченню типів скорочень, їх особливостей та функціонуванню в різних типах текстів і різних мовах (М. М. Сегаль, І. В. Арнольд, Л. О. Шеляховська, Е. М. Дубенець та ін.), але той факт, що останнім часом поряд з активним розвитком науки й техніки з'являється все більше новотворів-абревіатур, зумовлює те, що дослідження цього поняття залишається актуальним.

Англомовні скорочення поділяються на абревіатури та акроніми залежно від оформлення (звукове чи буквене). Крім того, існують змішані типи скорочень. Абревіатура утворюється з перших літер багатоскладового терміна, причому кожна літера у складі абревіатури читається окремо.

Наприклад, *AC* – *alternating current*, *DC* – *direct current*, *Accm* – *in hypereutectoid steel, the temperature at which cementite goes into complete solution with austenite*; *FAHQMT* – *fully automatic high-quality machine translation*; *MT* – *Machine translation*

Акронім – це скорочення, фонетична структура якого співпадає з фонетичною структурою загальноживаних слів. Вони утворені від початкових букв або складів інших слів і вимовляються як звичайні слова, а не послідовність окремих букв.

Наприклад, *LED* – *light emitting diode* (співзвучне з минулою формою дієслова *lead* – *led*); *SQUID* – *superconducting quantum interference device* (співзвучне з назвою морської істоти – *squid*).

Змішані типи передбачають комбінацію різних типів скорочень або скорочень і повних форм. Наприклад: *A.G.C. Systems* – *Automatic Gauge Control Systems*; *AFS Tests* – *A number of standard tests determined by American Foundrymen's Society to evaluate molding and core sands*.

Що стосується перекладу скорочень, то проблему становлять ті абрєвіатури, які ще не мають словникових відповідників або ж ті, які є омонімічними. Як зазначає В. І. Карабан [1, 229-250], існує чотири способи перекладу скорочень та абрєвіатур. Серед них науковець виділяє переклад відповідним скороченням, відповідною повною формою слова або словосполучення, за допомогою транскодування (транскрибування або транслітерування) скорочення та транскодування повної (вихідної) форми відповідного скорочення. Деколи припускається використовувати перенос скорочення у його оригінальній формі у текст перекладу, інколи з пояснювальним загальним словом. Такий спосіб передачі абрєвіатур стає дедалі більш поширеним у нових галузях науки і техніки.

Дослідження показало, що скорочення різних типів частіше використовуються з метою скоротити текст наукового повідомлення, уникнути повторень довгих словосполучень, залишаючи при цьому цей текст зрозумілим, логічним, точним. Переклад досліджуваних мовних одиниць залежить, насамперед, від контексту, предметної сфери, в якому вони вживаються та від того, чи є цей термін новим чи загальноприйнятим. Перекладачеві варто пам'ятати про труднощі, що виникають внаслідок омонімії термінів-абрєвіатур і завжди ретельно підбирати адекватні відповідники у мові перекладу.

Література

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

2. A Metallurgical Dictionary: електрон. версія. URL : <https://www.steelforge.com/literature/steelog-the-5000-word-metals-glossary/>